

TIDEVARVEL

Nr 45. 6 nov.

Tidevarvel Nr 45

Emy EK's studie sätter in Elin Wagners sista bok både i de omdebatterade och de osynliga problemen sammanhang.

I **Jämlikhet först** ger E. W. en översikt och genomblick på kvinnofrågas läge just nu.

Veckans ledare upptar frågan om arbetsfreden med utgångspunkt i socialministerns göteborgstal.

Eta Andén går i veckans Tankeställare inför äktenskapet in på vanligare problem.

I Nådarets ovlösen upptas ett av Kyrkomötets ärenden.

Tre av årets levnadsteckningar anmälas av E. W.-ns.

Tidevarvets redaktör kommer att under den närmaste tiden vara tjänstledig. Brev i redaktionella angelägenheter torde under denna tid ställas till rektor Honorine Hermelin, Tidevarvets redaktion.

Olga Elm Dahl
Modemagasin
Kungsgatan 53, Tel. 208 51
STOCKHOLM

Köp DERBY skor
Elegant. God passform.
Tel. 30 49. Drottninggatan 49.

Hostolbröstkaramell
finnes överallt

Smakfulla kransar, alla priser

La fleuriste

Alln. N. 6296, Rika 2550 & Malmtoressg.

Avéns

sedan gammalt känt för sin goda och delikata Gås och svartsoffa. Sturegatan 7. Beställningar 11713.

“Jämlikhet först”

Efter rösträttskongressen i Paris i somras har man genom engelska och amerikanska kvinnoförbund fått kännning av en ny väg av feminism över den anglosaxiska världen. Att denna värld är en värld av överraskningar, det vet man sedan suffragetternas dag. Betecknande är för övrigt att just suffragetternas gamla ledare miss Pankhurst dykt upp ur sin obemärkt och blivir föremål för stora hyllningar igen.

I Paris mötte två amerikanska kvinnoförbund upp. Den ena, League of Women Voters, som på svenska kunde översättas kanske med Kvinliga väljareförbundet, tillhörde Redan Internationella rösträttsalliansen, den andra, det starkt feministiska Nationella kvinnopartiet, sökte inträde. Den mera stadgade föreningen avstyrkte denna ansökan och den blev också avslagen av alliansen. Där efter tog Lady Rondhia tillbaka sin föreläsning. Sex punkt-gruppens ansköning. Detta hade till följd att de amerikanska och engelska feministerna förenade sig i indignationens och kampviljans tecken. Lady Rondhia, kolmagtän, som alltmot framträdde som ledare för en feministisk rörelse i England, skilde i ett tal färens bröderna, det vill säga de verkliga feministerna, som framför allt vilja jämlikhet, från de sociala reformarbetarna, som intressera sig mera för samhällsreformering än för erövrandet av fullkomlig jämlikhet. Det sådes också att dessa samma feminister teckade någon internationell sammanslutning, och det varslades om en feministernas internationell. Denna uppdelning, denna definition, har sedan accepterats av de anglosaxiska feministerna, vilket vi för vår del finner mycket olyckligt, därmed har man smört av feminismen från de mera kraftfulla: nämligen dess sociala patos, och lagt den öppen för angrepp av motståndare. Samtidigt har detta erkännande av att feminism icke är ett passerat stadium och den klara formulering av programmet med denna jämlikhet först, stimulerat kvinnorna i England. På engelska arbetarpartiets kongress för en tid sedan intogs de kvinnliga delegerade en självständig hållning, som motvaras av en växande revolt inom de djupa leden över att blott vara ett betydelslös bihang till partiet. Mot själva Mac Donald tvungo de fram en punkt om födelsekontroll på programmet. De vilja nämligen få bort hälsöversiktsdepartementets förbud mot

undervisning om födelsekontroll i statens mödra- och barnkliniker. Att sedan denna programpunkt dock till sist på formella grunder frusades bort, är en annan historia.

Husmodernas nybildade fackförening, som söker anslutning till den stora fackförenings-sammanslutningen, visar också en viss självständighet. Dess medlemmar vilja bli erkända som fackarbetare och såsom sådana komma in i rörelsen.

Agitationen bland kvinnorna i England för vinnande av politisk rösträtt på samma villkor som män har också sedan någon tid varit särskilt livlig. Den ledes av en särskild förening, som har got hopp om att kunna driva fram frågan. Jämlikhet är lösen i England och jämlikhet lösen i Amerika. Nationella kvinnopartiet är energiskt, ensidigt, impopulärt men ganska fruktansvärt. Genom kvinnliga donatorer har det rikliga medel för sin verksamhet, och har betecknande nog köpt ett hus och inrättat högskolor i Washington i närheten av Kapitolium, bergen som skall erövras. Dess ledare, miss Alice Paul, är en av dessa fanatiker, som varken sett till höger eller vänster, som fullfölja sina planer i den övertygelsen att om man bara går rakt på sitt mål, så smålla människor och föremål undan, så att man kan vandra vidare rakt igenom dem.

Det är hennes övertygelse, att denna feminism inte får låta distrahera sig av något, som förfärr i världen, varken goda eller dåliga tider, krig eller fred, eller det egna landets framgång eller nedgång. Hon skall blott fullfölja arbetet på att ävabringa den absoluta materialiska likheten mellan män och kvinnor i alla livets områden, vilket betyder borttagandet både av sådana fördelar och nackdelar, skyld och hinder, som sammanhänga med könet.

I praktiken betyder denna sats till exempel borttagandet av alla skyldslagstiftning för kvinnor inom industrien. Denna fråga är mycket brännande i de anglosaxiska länderna, som ha en mera omfattande skyldslagstiftning än t. ex. de skandinaviska. De skyldslagsstiftningar ha också många kvinnoföreningar med sig i Amerika har Nationella kvinnopartiet varit ensamt om att opponera mot lagförslaget om 48-timmarsvecka för kvinnor.

Denna jämlikhetsatts fordrar också som konsekvens att modrar icke förbjudas arbeta viss tid före och ef-

ter barnets födelse. Man önskar därmed att modererskalp skall betraktas som en prestation, för vilken staten, ekonomiskt skall visa sin uppskattning på sätt, som gör arbetsförbud onödiga. Vidare begäres naturligtvis lika lön för lika arbete med familjens lön som komplement därtill. Men familjelön får icke räknas in som en del av arbetslönen eller användas som förväringning att trycka ner lönen för ögita arbetare. Vare sig den betalas av staten eller genom särskilda fonder, skall den gå direkt till modern och vara tillräcklig för barnets underhåll. Detta är i sin tur en framsett mot det nuvarande äktenskapet.

Nationella kvinnopartiet har hittills arbetat för att i de olika staterna vara för sig på igenom en lag, och upphäver alla inskränkningar och förbud, vilka hindra jämlikheten mellan könen. De ha hittills endast lyckats i Wisconsin, som antagit en lag, i vilken säges att kvinnor över lag skola på samma rättighet och förmåner, som lagen tillerkänner män. F. n. går Nationella kvinnopartiet rakt på United States en gångtagande församling för att söka driva igenom samma lag på alla staterna på en gång.

Dessa kvinnor ha insett, att rösträtt inte var det samma som jämlikhet, alldeles som vi här hemma. Men de sakas ännu tro, att jämlikhet är det samma som likhet inför lagen. De måste tydligtvis vinnna även detta mål, innan de inse att jämlikhet är ett alltför svårgräpnat och svåröversatt med för att kunna åstadkommas med en paragraf i lagen. Att få lagens bokstav ändrad må vara svårt, men det är dock lättare än att inpränta en ny anda i det allmänna medvetandet.

En sådan riktning som denna må i sin betydelse i den allmänna hushållningen, och det är värd erkännande för sitt mod att vara ensidigt och att på sig alla därmed följande tillmålen i en tid, då kvinnosaken framför allt vill vara måttfull och behagfull. Men det måtte vara en oerhörd uppoffring att nåddas avstång sig från att intressera sig för världens gång och tidens stora föreländ ända tills det jämlikhet vunnits, om den nu överhuvudt kan uppnås. Jämlikhet som ideal är alltför bundet vid människans nuvarande situation för att vara inspirerande i och för sig. Och det är visserligen inte likligt, i vilker värld könen äro jämlika eller huruvida den människans ställning är beskaftad, som kvinnorna vilja dela.

E. W.

Nr 45. 4 ärg. 1926

Bröllopsbesvärshågkommelse.

När alla småmänniskor i en stad låta allt ledigt intresse — det som är över sedan man skött sin dagliga gärning och tänkt sina vanliga tankar — röa sig med en och samma händelse, blir man glömligt förskräckt och måste tänka efter en stund vad det är som man låtit sig infångas i. Man försöker ett ögonblick att fastställa proportionerna mellan det till synes slättilta som just åter, och de i vanliga fall viktiga saker som för olika människor stå främst på dagordningen.

I dessa dagar är hela Stockholm uppfyllt av förebeder till prinsessan Astrid och kronprins Leopolds bröllop. Allt som möjligen kan göras för att det hela skall gå i kunglig stid tänker man ut. I bokläddfönstret skytas med prins Wilhelms stora bok och Henrikssooms skildring av kronprinsparets resa genom Amerika. Klädesaffärer ställa ut tyger i de beliska och svenska färgerna. I guldneds-butikerna lägga parlländan ordnade till bokstaven L och A och utanför trängas småmänniskor för att se på helt vanliga silvertallriker, som prinsens och prinsessan fått till lysningspresent.

Delikatessaffärens fönster är praktfullt. En jättelön av kunglig form ligger utlagd på stolar och purpurfärgade chokladbar. Två glänsande flaggor i Sveriges och Belgiens färger, choklad i olika färgat stannelpapper, osse kronan. Överallt röa lusen prydda med flaggor, girdingar av lampor och grönt, vapenskölar och kungliga nammschiffer, och bankor pelarna vid kanslihusets gård är vägen dold av ett klarblått förhållande.

Stockholm är väldigt förtäntfullt. Det är något att se. Ett par bilar med blomkor i fönstren, kanske vilka skymta de välkända unga anskutna — och man konstaterar förmöjt att man fått en liten extra inblick i festligheternas gång.

På kvällen tänds lamporna på Drottninggatan i strålrande rader och hela kajen vid Norrbo lysas upp av brinnande marshaller. Människosmassan är så tät att det är svårt att se någonstans — det myllrar av folk i en ogenomtränglig mängd.

Man undrar rätt som det är, varför det är så viktigt och märkvärdigt att en liten prinsessa gifter sig, att gamla, försländiga småmänniskor få lov att ägna dag och natt åt förberedelserna, arbetet för festligheterna och för att få se så mycket som möjligt av staden. Det är ju ändå bara ett vanligt ungt par som skall firat bröllopet. De två unga småmänniskor bra barnliga som låta sig blandas av apelsinkronor och fyrpådla vägar. Men kanske det behövs en liten glädjefest ibland, där alla få vara lika med och delta med sitt intresse.

Vi tro inte längre på en sonning av Guds nåde. Men så länge vi fasthålla vid vana att i konungahuset se något som är gemensamt för alla och angår alla lika, så länge må vi ju få dela med oss av den roa oss själva med att se på prinsessan.

Det har hänt för att en utng prinsessan blivit en tänk mellan två länder. Det kan hänta ännu. Gåmända rö de bittra dagarna av 1914, då man på många håll ansåg Belgien nästan som fiendeland eller från motsatt läger var lödad med bitterhet just för Belgiens skull. De belgiska själva ha varit de förkända att förmå all långsamt och vänskapligt litna som hade aldrig sagt ett förbåskande ord till tyskarnas segar i Belgien.

Det kanske behövs att en liten prinsessa gifter sig för att man skall glömma gamla fejder. Inför bortsmält bitterhet kan ingen festlighet vara för stor eller för barsklig. C. H.

MAGASIN YVONNE

Enklare och finare klädningar. Billiga priser. Tel.: Norr 9609. Drottninggatan 20, Stockholm.

Natten till söndag

En studie av EMY EK

Kvinnan bör helst vara dum, men så skön, att hennes skönlighet inspirerar mannen till en hänförd lövsång över hennes dumhet, är en gammal sanning, som Camilla Collet på sin tid serverade med ett maliciöst smilande. Själva var hon skön men icke dum. Inför hennes starka intellekt och intensiva temperament ryggade Welhaven tillbaka, och Camilla Collet övertog allförd sorgens. Det är utan tvivel ett förtärdesvis nordiskt drag att söka diskvalificera den andligen högt bevägrade kvinnan, när det gäller kärlekslycka. I Frankrike och

England förefaller det mig, att man på ett helt annat sätt än häruppe värderar kvinnlig intelligens. En stockholmskritiker har redan mot Elin Wagners nya roman framställt den ofta hörda invändningen, att hon tecknar kvinnorna alltför kloka och överlägsna, männen alltför svaga och feiga. Han finner dock sammanhängningen i så något riktigt, som de "verkligt betydande männen nästan alltid gifta sig med veritabla gåsar", under det att "svaga, på ett eller annat sätt undermåliga män hylla sig till och söka skydd hos de kraftfulla, intellektuellt framstående kvinnorna".

Dessa påstående sakna naturligtvis i ke all sanning, men förhållandet är betydligt mera komplicerat än så. För att endast driva in en bit i dem, kan einmas om att de män, som av en eller annan anledning gifta sig djupt under sitt intellektuella stånd, vanligen söka ersättning på annat håll. Hur var det t. ex. med Goethe och fru von Stein, Tegnér och Martina von Scherwin? Den andliga mesallians, den store mannen begått, kan mycket lätt balanseras. Vem mimis icke Goethes oetabla bar och här utan all tillhörighet andakt citerade ord:

(Forts. i sista sid.)

består till icke ringa del i utvånlandat av de bästa inköpkällorna. För livsmedel är valet lätt. I våra 129 butiker gäller principen: högsta kvalitet till lägsta pris.

Konsumtionsföreningen Stockholm m. O.

Husmoderns arbete

Singer Symaskiner

Nådårets avslösn

Det är ett allmänt rop i tiden att få en säker och om möjligt tillräcklig pensionering för så stora delar av vår folk som möjligt dels för att få den egna älderdomen tryggad och dels för att underlätta hustruns och hennets bekymmersamma ställning vid manns frånfälle. Just i dagarna har detta problem blivit särskilt aktuellt för en stor samhällsgrupp, nämligen prästfrånorna och prästänkorna. Andra tillis nu har prästerskapet haft kvar det gamla privilegiet med nåddår, d. v. s. prästänkorna få vid manns frånfälle sitta kvar ett år förutom tjänstetiden vid boställe och inkomst mot att de avlöna vice pastor. Denna form för pensionering har entledigt för försvunnit i och med att kyrkostämman i dagarna sammanträtt i Stockholm gått in för nåddårets avskaffande, sedan först förra årets riksdag fattat samma beslut.

Att nåddår bör försvinnas, då är man således fullt enig men frågan gäller och har länge gällt, varmed skall nåddårprivilegiet ersättas? Fullmäktige för prästerskaps ämne- och pupillklassa, som har att beakta änkornas intressen, har i åratl hällit på med att utarbeta ett förslag till nytt reglemente, men omständigheterna ha gjort, att Kungl. Maj:ts nåddågs utredning i detta fall blivit mer långsam och krånglig än vanligt. Fullmäktige som sammansatts av en representant för varje stift, har hällit ett flertal sammanträden och gjort upp ett förslag, men då detta icke kunde godkännas av Kungl. Maj:ts måste ett nytt förslag göras upp och naturligtvis med nya fullmäktigesammanträden. Som frågan nu ligger, fördras det ytterligare två fullmäktigesammanträden, innan det nya reglementet är i hant och kan lagfästas av Kungl. Maj:ts. Man kan sålunda lunda lyra fastslå att det blivit en mycket dyrbar utredning.

Det väsentliga för fullmäktige har givits varit att tillse, att det blir en så rättvis och billig avslösn som möjligt för nåddåret. Detta krav anser man sig bäst hava tillgodoseat därigenom, att församlingarna öka prästerskaps löner med 1, 5 procent, vilket tillskott dock icke tillfaller prästen utan går direkt till änke- och pupillklassan. Detta skulle i sin tur medföra, att änkor vid manns död skulle kunna få en höjd pension, motsvarande ungefär 7 procent av manns lön. Därtill kommer, att pensionen skall utbetalas genast efter manns död och kvartalsvis, vilket givetvis har sin stora betydelse vid nåddårets slopande.

En annan stor förändring beträffande prästänkornas pensionering gäller tjänstetiden. Hittills har tjänste-

årets längd varit beroende av rena tillfälligheter. Det har lika gärna kunnat vara 2 dagar som 365; det har berott på om manns död inträffat den 28 april eller den 1 maj. Nu har emellertid detta rättats till, så att alla prästänkor äga rätt att sitta kvar vid boställe och inkomster under sex månader mot att de avlöna vikarie. Ur detta hända ordnar anser man, att de kunna mindra för hem och hushåll.

En för prästerskaps ämne- och pupillklassa särskilt betecknande paragraf, nämligen pensioneringen av alla ogifta prästdöttrar, då de nått 55 år, har strukits ur det nya reglementet. Denna gamla bestämmelse minner om de tider, då en gift och försörjdotter var samma sak, och då den ogifta dotter, som stannat hemma i prästgården, ansågs oförmögen att försörja sig själv efter föräldrarnas död. Numera kan det icke anses rättvist och billigt att ogifta prästdöttrar — de kunna nu vara sjukvårdskorskor, lärare eller utövare av vilka andra yrken som helst — utan egen försörjning eller värdighet skola uppbära pension från änke- och pupillklassan vid fyllda 55 år. Å andra sidan, går en prästdötter hemma och ägnar sig åt hemmets och föräldrarnas vård i stället för att giva sig ut på arbetsmarknaden, så måste hon taga den risk som är förknippad med det val hon gjort. Ligger man därtill, att ur det nya reglementet lika strukits alla sjukpensioner till barn över 21 år, så måste kassan härigenom göra en avsevärd besparing för framtiden. Hittills har nämligen 26 procent av kassans medel utgått till gamla prästdöttrar och sjuklingar och dessa besparingar skola naturligtvis i sinom tid komma änkor och pupillerna till godo.

Men vad anser nu till sist prästfrånorna själva, som ju frågan närmast gäller, om detta nya reglemente och dess konsekvenser i främsta hand nåddårets slopande? Ja, därom vet man väl intet, eftersom ingen prästfrån blivit hörd och oss veterligen någon yttrat sig ombeed. Men vid närmare begrundande skola säkerligen de flesta finna, att nåddårets slopande med ovan antydd kompensering är i hög grad med deras fördel förenligt. Ingen prästfrån kan nämligen inbillas sig få så stor behållning av ett nåddår att rätten därpå kan tänkas uppgåva den höjda pensionen. Prästfrånorna böra således i stort sett bliva belåtna med det sätt, varpå det ordnats för dem som änkor. Att de skola skyddas för fattigdom och nöd är en mycket rimlig begäran, med tanke på den stora insats som många prästfrånor göra framför allt i de många prästgårdarna på landet.

R. H.

Mötesplatsen

Kurs i Medborgarskaps för kvinnorna i Malmköping.
När höstkursen i Medborgarskolan på Fogelstad avslutats, inbjöds fröken Ebba Holgersson till Malmköping att för ett 70-tal kvinnor hålla föreläsningar om fattigvårds- och barnavårds-lagar samt meddela litet mösteteknik. Denna lilla kurs var anordnad av den fristående kvinnoklubben i samförstånd med socialdemokratiska kvinnor och bögerikvinnor samt var förlagd till den 25-27 oktober 3½-5½ e. m. Även ett antal icke klubbmedlemmar intunno sig om deltagare.

Eftersom önskan att få kursen till stånd framsprunget ur kvinnornas medvetande om att deras kunskapsbrist i kommunala och sociala lagar och frågor göra dem oförmögna att målmedvetet bruka sina nyförvärvade rättigheter, säger det sig självt, att de utomordentligt värdefulla, instruktiva föreläsningarna och roliga sammanträdena följdes med högsta intresse från alla läger. Och helt spontant frågade man sig vid kursens slut: "När ska vi kunna få en till?"

Thyra Borg.

Att till varje par äkta

åtga minst två Gazelle-djur är något som säkert är reflekterats över, när man hos oss köper denna eleganta, slitstarka handskfabrik för

Kr. 8.50 par.

Denna veckas handskskyttning är en synnerligen intressant demonstration av Gazelle-handskens olika stadier, från djuret till den eleganta handskens.

MEETHS

Handskavdeln, n. b. Drottninggatan 63.

Ett hål är intet hål.

Låt konstväva eller konststoppa Edra sönderiga Kläder, Mattor och Schalar.
Fresning, Reparationer.
ERIC ENGELBLOM
GKRADDE RIAFFAR
Skeringsg. 20, i Tr. Tel. 20 95

Skånska Handsmagasinet

Västerlångatan 55 - Stockholm.
Telefon Norr 141 65.
Stort lager av
HANDSKAR, VANTAR o. STRUMPFOR
Etabl. 1880.
Allsta Handskaffär i Stockholm.
Innehavare Fru Lotter Smith.

Bageri & Konditori

29 Skepparestan 29. Tel. 700 76
STOCKHOLM.

Rekommenderar sina delikata bröd- och Konditorivaror av alla slag.

(Ester Dominicus).

Massage, Solbad, Anströk o. Fotbehandling
Kungsgatan 64, i Tr. Norr 37 42.
Fru AGNES SVENSSON
Ex. Sjukgymn.

Frimärks The

James Lindgren & Co.
Sveriges största och förmåsta
Thefirma

Kontrollant:
Stadsbornisten i Göteborg
G. Karlström
F. Dr.

Skåneförbundet av F. K. P. R. uppstår — men blott för en dag.

Det i våras omförordade, av olika anledningar uppskjutna sammanträffandet mellan Skånes rösträttskvinnor ser nu ut att bliva verklighet, i det ett möte planeras i Eslöv söndagen den 14 november. Man har en hel del anledningar att åter samlas och gemensamt överlägga — dels om vad rösträtten tillför oss för landvinning, dels om vissa oroads symptom som på sistone börjat visa sig ifråga om kvinnorna och förvärvsarbetet. Kanske spelar också in en längtan att helt enkelt få träffas och återse "gamla ansikten".

Programmet för dagen är skisserat sålunda: En återblick på de gångna åren, gifta kvinnors anställning i samhället, fredsarbetet, lösdrivare-lagen.

Kommitterade hoppas och tror sig få se många F. K. P. R. rare i Eslöv den 14 november.

Dåsighet och Olust

är enligt vetenskapen bevis på dåligt blod och otillägna ingen i kroppen, giftersom måste rensas bort.

Fructsult-Samarin renar effektivt blodet, befriar magen och tarmarna från ondska samlingar, utdriver den skadliga urinsyran från kroppen, är vägledande för levern och njurarna.

Fructsult-Samarin utför en grundlig invärtes rengöring vilket sätter kroppen i god form, därför är det hälsobringande att dagligen dricka Fructsult-Samarin. Pris per fl. kr. 2.50 säljes å apotek, hos Drogh- och Finghandlare n. fl.

Cederlöfs Tokn. Fabr., Stockholm.

Det av N. F. K. Sverige utarbetade

LIVSTYCKET

för barn och vuxna samt Promenadkor och kängor av bredare och smälare typ utarbetade av Sv. Kv. Centr. Förh. för Fys. Kultur, fitness och kan beställas i
Anas Ahlströms Sybehörsaffär,
Götgatan 95 - Stockholm
Telefon S. 371 84

Gardiner

Etamine med kappja från 5,25 per luft, god kvalitet, 90 cm. bred, från Madras, 85 öre pr meter.

Hemslöjdsgardiner, 90 cm. br., från Tackén, stickade, vid vald, från 12,25 pr styck.

Filtar grå, med lår, från 4,50.

Systrarna Svenson
5 Mäster Samuelsgatan 57

Varma och eleganta damvantar, även silkefodrade, av senaste på kontinenten gällande mode, silljas till alldeles särskilt billiga priser i Twilfit, Nybergsgatan 11.

FÖRSÄKRING SKANKER TRYGGHET

FOLKET Livförsäkring

SAMARBETE Brand- Olycks- fallis. Garant- Bil-försäkring

Kooperationens Försäkrings-Anstalter
Kungsgatan 5 - Stockholm

Lampskärmar sys

Tappers
Mästersamlingstgatan 6

F:2 Emil Bäcklin GLASMÄSTERI och RAMAFFÄR

1 AD. FREDRIKSTOR 1
STOCKHOLM

Gott arbete!
Billigaste priser!

Telefoner: Söd. 318 21 & 237 21.

RADIO

Tänker Ni köpa eller bygga en apparat. Önskar Ni upplysningar eller råd. Vänd Eder på med förtroende till Radio-Centralen 3 KUNGSGATAN 3

Att parti OST realiserar. Smörfaffären Framåt 28 Nybergsgatan och Norrlandsgatan 13

Det bästa smörbrödet och kaffebrödet blyr man i
Majas Hembageri
Bergsgatan 16, Stockholm
Tel. Kungsh. 54 68
Grahnsbrödd o. Wäfflor
10 proc. påhövd ännare.

SVENSKA PIANOFABRIKEN

Biotingsgatan 81, Stockholm
Tel.: Söder 28 22
Förstklassiga pianon i olika träslag. Erkända av våra främsta musiker. Billiga priser. Reparationer o. stämningar ut. billigt.

En gedigen boksamling

— utan kännbar kostnad —
kan envar förskaffa sig. Verk av de främsta in- och utländska författare. Synnerligen lämpligt för studiecirklar.
Tidvis
Red. Gösta Lindberg,
Centralplan III - Gäble.

Natten till söndag

(Forts. fr. sid. 1.)

"Es ist eine ganz angenehme Entdeckung, wenn eine neue Leidenschaft sich in einem zu regen anfangt, die alle noch ganz verkündigen ist!" Under sådana förhållanden kan man ju gärna hemma ha en hustru till vardags, ungefär som man av gammal vana och bekänthet röker samma cigarr eller begagnar samma nattrock. Jag vill också i detta samband erinra om, att till och med Strindberg en gång erkänt betydelsen av den intellektuella stimulansen det andliga stödet, en kvinna kan skänka även en "stor" man. Han säger i Ötrycket skrifter, del II, sid. 88: "Möjligen ägden unga flickan, lartet, icke det sällskap, en intelligent man söker, då han söker kvinnan, vännen, följelselägerskan; utan den veta, valna, motsvarar kanske bättre hans föreställning om makan, som dubberar hans person."

Vad Elin Wägner betröfvar, synes mig den andlagens obefogad, att hon skulle teckna svaga och fega män för att de bättre relief åt sina kvinnor.

Agnis Ekholm

Röster ur djupen

Pris 3:50.

Professorn Ekholms bok omfattar en samling visioner och andra inspirationer, hänförliga till sådana, om vilka teol. dr. Nils Åhrdén i sitt förelä till boken säger att "kyrkohistoriken har här ett lika stort intresse att bevakas som någon sin religionspsykologien."

Boken är mycket intressant och med allriktigt ökat intresse och spänning vänder man Mad efter Mad. Säklerigen en av de märkligaste volymer som någonsin utgivits.

(Svime Bygden.)

— oändliga perspektiv både framåt och bakåt — Likaså välgår sig bortosen: hertigens gravas till oändliga möjligheter för själens uppföstran och fulländning. Men sådana tankar uppträda icke här på något dogmatiskt sätt utan med en drömande flykt, som väcker sympati. — en alltigenom oöbel och fin liten bok.

(Docenten Hugo Rosen i "Kristendomen och Vår Tid".)

Ernst Weissmans förslag.

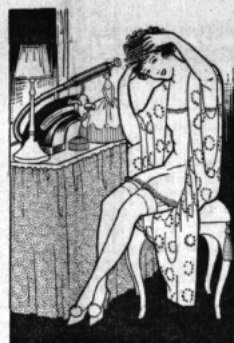
och barnet genom den här i giftermålsboken sanktionerade vanan. Man kan ju i det här fall klandra barnets föräldrar, d. v. s. denna bankfröken och hennes avdelningschef, för att de icke ha gift sig med varandra. I deras föreställning om äktenskap ingår icke bara, vilket ju är det grundläggande för äktenskap, sexuell samlevnad i trofasthet och iverlighet mot varandra. Där ingår även bildande av ett hem enligt hushållsvännen uppfattning med ett hushållsmaskineri, som visserligen skiljer sig från det deras föräldrar hade att labo- rera med, men som är fogad på samma grunder med hemmaktning, sängkammarmöbel och ofta matsals- möbel också, genomsamt bortlän- nande av tvätt, hustruens stoppning av strumpor, lagning av linne och kläder, anskaffande av linneutstyrel och husergårdsartiklar m m. dylikt, en lit- ten våning, där man även måste kosta på sig att se det s. k. umgänget m m. Vi ska icke i det här sam- manhang tala om den ökning i de- ras redan nu kanske stora skatter, som äktenskap enligt lagens visa ordning medför. Och äktenskap medför vidare, att lagens alla para-

gräfer i giftermålsboken blir till- lämpliga, kända såväl som ökända. Det blir en underhållsskyldighet för makarna gentemot varandra och det blir gifträttsdos med ty åtföljande delning om de skiljas m. m. konsekvenser. De dra sig för konsekven- serna av ett äktenskap, icke vad de sexuella samlevnaden beträffar, ty den de ha börjat kanske redan på ett tidigt stadium, och icke för trofast- hetens skull och icke för att de icke älska varandra, men de dra sig. Äk- tenskapet är icke för dessa personer något i och för sig åtråvärt. Det med- för så många konsekvenser, som de icke vilga taga risken av.

De leva alltså i ett fritt monogamt troget sexuellt förhållande till varan- dra. På grund av den officiella up- fattningen om sexuella förbindelser har deras förbindelse icke någon öpen- het, icke någon årlighet gentemot andra. De lära sig hymla och ljuga och hela förhållandet präglas utåt av osannhet och oklarhet. När vidare, som i detta fall, ett barn blir följden av förbindelsen, som alltså därigenom blir, man kan säga doku- menterad, då blomma varandra ut. Parterna äro redan fört infekterade

rig refereras. Skildringen blir nå- got, som liknar det verkliga. Men desto mera stilla lysnar hon till sina personers innersta för att fånga så mycket som möjligt av vad som där rör sig. Fru Magni, som i ungdom- en gift sig med en man, vilken hon ej älskade och som låg sjuk i tio år, träffar efter mennens död doktor Georg Salten. Med övertygande san- sking skildras, huru hennes oförbruk- ade kvinnor brus fram i en sen vårf- lod. Såsom aldrig förr känner hon livet som en elektrisk ström av hög spänning, hon lever med alla sinnen för första gången i sitt liv, och hon inrikta alla sina handlingar mot må- let: den snara föreningen med den äls- kade. Hade detta hänt en man i 45 —50-årsaldern, skulle det betraktats som något fullt naturligt och norm- malt, men för henne får det ödesligt- följder. Hennes arvingar bli oroga för arvet och vilja göra henne onyndig, och den älskade mannen skrämmas av skandalen och hennes besinningslösa lidelse. Temperament, ölske och lidelse äro som bekant ting, som ivrigt erteltygas, om kvinnan icke äger dem, men anses besvärliga, åtminstone i längden, om hon äger dem.

Gräpande och tankeväckande är denna skildring av en medellågers kvinna, som griper efter kärlekslyc- kan med så heta och ivriga händer, att hon krossas den, då hon just fått smaka dess sötna och därför alltid skall hungra och törsta efter den. Hon vinner till slut resignationens ro, men man vägar icke tänka på, hur hon skall kunna utihärdas att leva. Har hon verkligen nått söndagen, fri- hetens dag, mot vars kust ingen oro svallar? Man hade unnat henne att

Amica - Den mångsidiga dammsgaren. Stockholm's läst. Eter 7 Uppsala - 3 4 Södermanlands - 7 7 Östergötlands - 3 2 Jönköpings - 9 12 Kronobergs - 2 1 Kalmar - 2 3 Gotlands - 2 3 Blekinge - 4 4 Kristianstads - 10 10 Malmöhus - — — Hallands - — — Göteborgs och Bohus - 1 1 Älvsborgs - 10 7 Skaraborgs - 11 10 Värmlands - 12 13 Örebro - 10 11 Västmanlands - 5 6 Kopparbergs - 11 15 Gävleborgs - 7 7 Västernorrlands - 10 7 Jämtlands - 10 6 Västerbottens - 20 20 Norrbottens - 4 5 198 101

att konstatera, att utom det nysvar- nade äktenskaps ramar boken förekom- så ofantligt många sexuella för- bindelser, som icke äro till sin karaktär associa utan tvärtom i många fall äro sediga och allvariga för att icke tala om att de för den enski- da individen äro nödvändiga, då vi ännu icke kommit till det kliniska samhället, och då den genomsnittliga åldern för ingående av äktenskap är så hög som den i vårt land är såväl för män som kvinnor. Man får kom- ma ihåg, att det är eljest laglydiga och rättfärdiga och berediga män- skor, som ingå dylika förbindelser. Man måste också erkänna, att det är någonting ytterligt motbjudande och nedsettande att sådana nödvändiga förbindelser av kontrahenterna själva och deras omgivning blir föremål för lögn och förfäring och oherlighet. Måste man icke säga sig inför den- na företeelse, alltså inför det faktum, att dessa s. k. fria förbindelser så or- herligt tillgäta i antal, att lagen, d. v. s. äktenskapslagen, är ofantligt litet smid- dig, då den icke ger någon sanktion åt dem?

Extra inkomst — hemarbete. Säljes även med K. F. kullager. Levereras till svenska statliga institutioner. Örebro 15-17, STOCKHOLM.

Ett beraktligt

För en betraktare vill det synas som om tidningen Tidevarvet nameriga tagit till sin främsta uppgift att kritisera det frisinnade partiet, vanligtvis dess motv. och i olika avseenden motståndets desamma. Under- tecknad någås med anledning därav taga till orda för en kort gessag. Jag skall därvid icke stanna vid en sådan omständ- ighet som den, att de frisinnade vid för- stakammarvalet i Örebro län kunnat välja en annan frisinnad representant, men valde fröken Kerstin Hesselgren — något som föranlett endast giftheter från Tidevar- vets sida. Ej heller skall jag ägna särskild uppmärksamhet åt landstingsman- nalen i Västmaning län, Södermanland, ehuru den där valda kvinnliga repre- sentanten uppenbarligen erhöit sitt mandat ur frisinnade krafters medverkan — med ungfär samma effekt som förtjänad för Tidevarvets del. Men då Tidevarvet icke ens kan fram- ställa slutresultatet av valen på ett sam- ferdigt sätt, utan i så rtt 44 uppgifter att de frisinnade förlorat tyra mandat, för- enklade jag-att söka påstå för ett beräk- ning.

Table with election results for various Swedish regions. Columns: Region, Fre vald, Eter vald. Rows include Stockholm's läst, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Örebro, Västmanlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens, Norrbottens.

Statsförmåla böva sålunda 198 mandat före valen och 166 efter desamma, varill i Södermanlands och i Kristianstads län få tilläggs 2 frisinnade valdar. Det skulle vara av intresse att få se den beräkning, varpå Tidevarvet grundar sin uppgift. Även om man förfaller till en rent sjuk- lighet löst att klandra, bör man dock ha skyl- dighet att hålla sig till sanningen. Stockholm den 2 november 1906. Gunnar Hammarlund.